

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
23/223

Dato
17.01.2023

Skriftlig spørsmål nr. 951 fra Mahmoud Farahmand om skatte- og avgiftsendringer i forbindelse med tidligere skattereformer

Jeg viser til brev 11. januar 2023 fra Stortingets president til finansministeren fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand:

Hva var netto skattelettelse/skatteøkning i forbindelse med skattereformene for 1992, 2006 og 2015?

Ber om beløp i mrd. kroner nominelt og i samme prisenivå.

Svar:

Endringer i skatte- og avgiftsreglene vedtas etter hovedregelen i forbindelse med de årlige statsbudsjettene om høsten, eventuelt også i forbindelse med budsjettrevisjonen i vårsesjonene. Gjennomføringen av skattereformer kan skje gradvis, over flere budsjettår, og endringene av en større skattereform lar seg ikke nødvendigvis lett å avgrense mot andre skatte- og avgiftsendringer og tallfeste på en enkel måte. Provenyanslagene gjengitt nedenfor er dels basert på anslag i forbindelse med innføringen, dels på anslag fra budsjettdokumenter/innstillinger fra finanskomiteen som gjelder innføringsåret (eller innføringsårene).

Skattereformen 2016–2018

Utgangspunktet for skattereformen 2016–2018 var NOU 2014: 13 *Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi* (Scheel-utvalget). Utvalget ble fulgt opp av Meld. St. 4 (2015 – 2016) *Bedre skatt – en skattereform for omstilling og vekst* (Skattemeldingen) og la grunnlaget for en enighet mellom seks partier i Stortinget om oppfølgingen av meldingen, jf. Innst. 273 S (2015–2016). Finansdepartementet anslo at forslagene ville redusere det årlige

skatteprovenyet med i alt 9,9 mrd. 2016-kroner. Jeg viser til oppstillingen i brev fra finansminister Siv Jensen til finanskomiteen 10. mai 2016, vedlagt Innst. 273 S (2015–2015), og forbeholdene som fremgår i brevet.

Enigheten ble fulgt opp gjennom Stortingets budsjettvedtak, i hovedsak over perioden 2016–2018.

Skattereformen 2006

Utgangspunktet for skattereformen 2006 var NOU 2003: 9 *Skatteutvalget* (Skaugeutvalget) og NOU 2005: 2 *Uttaksutvalget*. Utvalgene ble fulgt opp gjennom St.meld. nr. 29 (2003–2004) *Om skattereform* (skattemeldingen) og Innst. S. nr. 232 (2003–2004), og videre med konkrete forslag i budsjettet for 2005, jf. St.prp. nr. 1 (2004–2005) *Skatte-, avgifts- og tollvedtak*, og i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005, jf. Ot.prp. nr. 92 (2004–2005) *Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivingen mv.* I skattemeldingen ble det lagt opp til at reformen skulle fases inn over budsjettårene 2005, 2006 og 2007.

Det var nokså bred enighet i Stortinget om flere av hovedelementene i reformen, som innføring av aksjonærmodellen (jf. Innst. S. nr. 232 (2003–2004)), fritaksmetoden (Innst. O. nr. 10 (2004–2005)), deltakermodellen og foretaksmodellen (Innst. O. nr. 125 (2004–2004)). Enigheten favnet ikke like bredt når det gjaldt for eksempel formues- og boligbeskatning og satsstruktur i personbeskatningen, som hadde vesentlig betydning for samlede provenyvirksomheter av reformen. I skattemeldingen anslo Bondevik II-regjeringen at deres forslag til skattereform ville redusere det årlige skatteprovenyet med om lag 12 mrd. kroner.

I 2005-budsjettet under Bondevik II innebar oppfølgingen av skattereformen lettelse på om lag 7,1 mrd. kroner. Regjeringen Stoltenberg II, som tiltrådte høsten 2005, fulgte opp skattereformen gjennom å redusere skatt på arbeid med om lag 5,4 mrd. kroner, utvide skattegrunnlagene med om lag 1,4 mrd. kroner og øke næringsbeskatningen med om lag 4,1 mrd. kroner (innføring av skjermingsmetoden utgjorde om lag 3,8 mrd. kroner av dette) – i sum en skjerpelse på om lag 0,1 mrd. kroner. Samlede skatte- og avgiftslettelse av det som er rimelig å regne som oppfølging av skattereformen 2006, var dermed om lag 7 mrd. kroner.

Skattereformen 1992

Utgangspunktet for skattereformen i 1992 var NOU 1989: 14 *Bedrifts- og kapitalbeskatningen – en skisse til reform* (Aarbakkegruppen). Utvalget ble fulgt opp gjennom Ot.prp. nr. 35 (1990–1991) *Skattereformen 1992* og Ot.prp. nr. 70 (1990–91) *Tillegg til Ot.prp. nr. 35 (1990–91) Skattereformen 1992 (investeringer i bankaksjer, grunnfondsbevis m.v.)* og i Innst. O. nr. 80 (1990–91) *Innstilling fra finanskomiteen om skattereformen 1992 (Ot.prp. nr. 35 og 70)*.

Skattereformen 1992 var en gjennomgripende og prinsipielt fundert reform, i retning av bredere skattegrunnlag og lavere satser. Hovedmålene var å bidra til en bedre ressursutnyttelse, mer rettferdig fordeling av skattebyrden og forenkling av skattesystemet. Evalueringer viser at reformen trolig bidro til mer effektiv ressursbruk i norsk økonomi, se for eksempel NOU 2003: 9 *Skatteutvalget* kapittel 3.

I arbeidet med 1992-reformen var det fra regjeringens side lagt opp til netto skatte- og avgiftslettelse på om lag 2,4 mrd. kroner i innføringsåret. I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 13 (1991–1992) *Saldering av statsbudsjettet medregnet folketrygden 1992* fremgår det at samlede

skatte- og avgiftslettelser i 1992 var anslått til 5,6 mrd. kroner. Vedtatt 1992-budsjett inkludert Revidert nasjonalbudsjett 1992 resulterte i skatte- og avgiftslettelser på om lag 5,7 mrd. kroner i 1992. Som en tilnærming legger departementet til grunn at dette gir uttrykk for skatte- og avgiftsendringene i skattereformen 1992.

Tabell 1 illustrerer provenyvirkningene av de tre reformene i nominelle kroner, som andel av brutto nasjonalprodukt (markedsverdi) for Fastlands-Norge og i 2023-kroner (justert med konsumprisindeksen).

Tabell 1 Anslag for skatte- og avgiftslettelser i forbindelse med tidligere skattereformer

	<i>Nominelt (mrd. kroner)</i>	<i>Andel av BNP for Fastlands-Norge (prosent)</i>	<i>Mrd. 2023-kroner</i>
1992-reformen	5,7	0,82	11,4
2006-reformen	7,0	0,42	10,5
2016–2018-reformen	9,9	0,35	11,8

Kilde: Finansdepartementet

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum